

แบบจำลองความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพในเขตกรุงเทพมหานคร

Antecedent and the Success of Professional Accountants in Bangkok

บุญศักดิ์ อภิชาติอนันต์¹, ธนพล ก่อฐานะ², บัณฑิต พึ่งนิรันดร์³, ณัฐพงษ์ เตชะรัตนเสถียร⁴ และ ชมภู สายเสมา⁵
Bunsak Aphichartanat¹, Tanapol Kornata², Bundit Pungnirund³,
Nattapong Techarattanased⁴ and Chompoo Saisama⁵

มหาวิทยาลัยสวนสุนันทา

Suan Sunadha Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, Email: s64584945031@ssru.ac.th¹

Received: 2024-12-5; Revised: 2025-6-26; Accepted: 2025-6-28

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถเชิงนวัตกรรมและความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการจัดการความรู้ ความร่วมมือ และความสามารถเชิงนวัตกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร 3) พัฒนาแบบจำลองความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนด โดยใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองสมการโครงสร้าง ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้ประกอบวิชาชีพนักวิชาการด้านบัญชี ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กร จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำ ความร่วมมือ การจัดการความรู้ ความสามารถเชิงนวัตกรรม และความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมาก 2) ภาวะผู้นำ ความร่วมมือ การจัดการความรู้ และความสามารถเชิงนวัตกรรมมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แบบจำลองความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีชื่อว่า LCKMI Model (L = Leadership, C = Collaboration, KM = Knowledge Management, I = Innovation Capability) นอกจากนี้ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า ในการสร้างความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร นั้น ผู้ประกอบการต้องมีการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีการให้บริการที่มีมาตรฐานสากลตามหลักเกณฑ์ สภาวิชาชีพบัญชี มีนวัตกรรมจัดการกระบวนการที่ทันสมัย มีเครือข่ายในการให้บริการที่มีประสิทธิภาพในระดับสูงสุด ผลของงานวิจัยนี้สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางการดำเนินธุรกิจเพื่อสร้างความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ความร่วมมือ, การจัดการความรู้, ความสามารถเชิงนวัตกรรม, ความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

Abstract

This research aims to: 1) examine the levels of leadership, knowledge management, cooperation, innovative capabilities, and success among professional accountants in Bangkok. 2) Analyze the influence of leadership variables, knowledge management, cooperation, and innovative capabilities on the success of professional accountants in Bangkok. 3) Develop a success model for professional accountants in Bangkok. This research utilized a mixed-methods approach, combining both quantitative and qualitative research. For the quantitative component, a sample group of 400 accounting professionals in Bangkok was surveyed. Data collection employed a multi-stage random sampling method and a questionnaire, with the analysis conducted using structural equation modeling. In the qualitative research segment, a cross-sectional interview method was implemented. The primary informants consisted of 17 accounting professionals, three accounting academics, and five experts in organizational management, resulting in 25 participants. The research results found that 1) Leadership, Collaboration, Knowledge Management, Innovation Capability, and Success of accounting professionals in Bangkok were at a high level. 2) Leadership, Collaboration, Knowledge Management, and Innovation Capability influenced the success of accounting professionals in Bangkok at a statistically significant level of .05. 3) The model of success of accounting professionals in Bangkok developed by the researcher is the LCKMI Model (L = Leadership, C = Collaboration, KM = Knowledge Management, I = Innovation Capability.) Additionally, qualitative results suggest that professional accountants must employ innovative and internationally standardized service technologies, modern process management innovations, and efficient service networks to succeed. The findings provide actionable insights for fostering sustainable success among professional accountants in Bangkok.

Keywords: Leadership, Collaboration, Knowledge Management, Innovation Capability, Success of Professional Accountants

บทนำ

ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยเป็นวิชาชีพเฉพาะตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ทำงานร่วมกับภาคเอกชน ในปัจจุบันกำหนดให้วิชาชีพบัญชีแขนงซึ่งประกอบด้วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและผู้ทำบัญชี โดยกฎหมายได้กำหนดไว้ว่าต้องเป็นสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีประเภทสามัญหรือขึ้นทะเบียนกับสภาวิชาชีพบัญชี มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสอบบัญชีหรือทำบัญชี อีกทั้งจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในตลาดทุนก็มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนบริษัทจดทะเบียน (กระทรวงพาณิชย์, 2562) ประกอบกับผู้สอบผ่านครบทุกรายวิชาเพื่อให้ได้สิทธิได้รับใบอนุญาตผู้สอบบัญชีจากสภาวิชาชีพบัญชีย้อนหลัง 3 ปี คือปี 2564 = 301 ราย ปี 2563 = 456 ราย และปี 2562 = 381 ราย (สภาวิชาชีพบัญชี, 2564) มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด อีกทั้งจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในตลาดทุนก็มีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนบริษัทจดทะเบียน (กระทรวงพาณิชย์, 2562) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีหน้าที่และ

ความรับผิดชอบตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ที่ต้องปฏิบัติตามมากมาย เช่น มาตรฐานการสอบบัญชี มาตรฐานการบัญชี จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประมวลรัษฎากร เป็นต้น

ปัจจุบันผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีและทำบัญชีขึ้นทะเบียนกับทางสภาวิชาชีพบัญชีและเป็นสมาชิกประเภทสามัญในปี 2565 มีสมาชิกจำนวน 91,157 ราย แบ่งเป็นเขตกรุงเทพมหานคร 48,236 ราย จังหวัดที่มีสาขาของสภาวิชาชีพบัญชีตั้งอยู่ 19,800 ราย และจังหวัดอื่นๆ 23,121 ราย และยังแบ่งออกได้อีกหลายแขนง เช่น ผู้สอบบัญชีภาษีอากร นักบัญชีทางนิติวิทยาศาสตร์ (Forensic Accountant) ฯลฯ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังมีส่วนทำงานในองค์กรขนาดใหญ่ บางส่วนทำงานในองค์กรขนาดกลางหรือขนาดเล็กและบางส่วนเลือกที่จะประกอบเป็นอาชีพอิสระปฏิบัติงานคนเดียวหรือจัดตั้งเป็นนิติบุคคลที่ให้บริการทางวิชาชีพบัญชี จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถเป็นอย่างมากในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลสัมฤทธิ์ในการทำงาน และด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบที่แบกรับอยู่ สภาพการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปจากในปัจจุบัน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงควรจะมีรูปแบบความสำเร็จของการประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาตนเองให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีรายได้ที่ดี มีความสามารถทางการเงิน จนพบความสำเร็จในวิชาชีพของตนเอง

จากปัญหาความจำเป็นและทฤษฎีต่างๆ ที่กล่าวถึง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา บุปัจจัยภาวะผู้นำ ความร่วมมือ การจัดการความรู้และความสามารถทางด้านนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังกล่าว ได้มีรูปแบบในการพัฒนาให้ตัวเองประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน และช่วยกันทำหน้าที่เยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนำพาประเทศไทยไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถทางด้านนวัตกรรมและความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถทางด้านนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อจัดทำแบบจำลองความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

ในปัจจุบันลักษณะการประกอบธุรกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้มากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพต้องมีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การนำตัวแปรภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือและความสามารถทางด้านนวัตกรรม มาใช้ในการประกอบวิชาชีพบัญชี จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความยั่งยืน มีการเรียนรู้ต่อเนื่องและมีความสามารถทางการเงิน สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Cho, Kim, Rodrigue, Schneider, (2019) ที่ศึกษาเรื่องการบัญชีแห่งความยั่งยืนและการจัดการงานวิจัยและพบว่าการบัญชีเพื่อความยั่งยืนนอกจากความถูกต้องของตัวเลขในงบการเงินแล้วต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคมให้มากขึ้นผ่านการจัดทำรายงานความยั่งยืนที่ต้องมีเรื่องที่ต้องครัดดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องการพบความสำเร็จในวิชาชีพต้องมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง ความมีวินัยในตนเองในการเตรียมความพร้อมในการทำงาน การรับการทดสอบความรู้ (Duwaila, Mutairi, 2020) ภาวะผู้นำเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในหน้าที่การงาน เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถ ทักษะและกระบวนการที่ผู้นำใช้

นำพากลุ่มให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างสูงในการนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ผู้นำที่จะนำพาทีมให้มุ่งมั่นทำงานจนส่งผลต่อความสำเร็จนั้น จะต้องเป็นสร้างความรับรู้ในความสามารถของตนเอง รับรู้ความสามารถของทีม เพื่อให้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ทีมได้ถูกต้อง ผู้นำประเภทนี้เรียกว่าภาวะผู้นำในตนเอง (Self-leadership) มีการรับรู้ทักษะความสามารถในตนเอง สอดคล้องกับข้อค้นพบของ Megheirkouni (2019) ที่พบว่าความเป็นผู้นำตนเองมีความสัมพันธ์กับความสามารถของตนเองกับความสำเร็จในอาชีพ และพบความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นผู้นำในตนเองกับความสำเร็จในอาชีพ เช่นเดียวกันกับ Elrehail (2018) ประกอบกับ Lapshun, (2020) ก็ได้ค้นพบว่าผู้นำที่สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับตัวเองหรือผู้ใต้บังคับบัญชาจะมีอิทธิพลเชิงบวกต่อพฤติกรรมของผู้อื่น และส่งผลให้เกิดความสำเร็จในอาชีพและต่อองค์กรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Winston & Field (2014) ที่ค้นพบว่าผู้นำที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีวิสัยทัศน์ มีจริยธรรม มีความเห็นอกเห็นใจแก่ผู้อื่นมีลักษณะเป็นผู้รับใช้มีอิทธิพลที่จะสามารถโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นพัฒนาตนเอง สร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นได้ และส่งผลต่อความสำเร็จในหน้าที่การงานและองค์กรได้ในที่สุดความร่วมมือเป็นกระบวนการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างบุคคลหรือองค์กร ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Collaboration การสร้างความร่วมมือเข้ามามีบทบาทมากขึ้นทั้งในหน่วยงานราชการ สถานศึกษา และองค์กรเอกชน จึงมีผู้ทำการวิจัยเพื่อค้นหาความรู้ ค่านิยมเกี่ยวกับความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องใช้ความรู้อะไรบ้าง ซึ่ง Wei-Skillern, Silver (2013) ได้ศึกษาความร่วมมือและพบว่า คือการทำงานเป็นทีมที่มุ่งเน้นภารกิจที่ทำ ส่งเสริมผู้อื่น ส่งเสริมทีมมากกว่าตัวเอง โดยสมาชิกที่ทำงานร่วมกันต่างก็มีความไว้วางใจต่อกัน ประกอบกับ Nugroho (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบของความร่วมมือทางวัฒนธรรมและการแบ่งปันความรู้พบว่า ความร่วมมือทางวัฒนธรรมและการแบ่งปันความรู้ภายในองค์กรสามารถให้การสนับสนุนอย่างมีนัยสำคัญที่จะให้เกิดการเรียนรู้ขององค์กรที่แท้จริงและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับ Zhou, Yan, Xizhang (2017) ที่ศึกษาเรื่องความร่วมมือเพื่อความสำเร็จในโครงการนวัตกรรมความรู้ที่สร้างสรรค์ภายใต้ทีมที่หลากหลาย พบว่าการทำงานร่วมกันมีประโยชน์กับสมาชิกในทีม สมาชิกหลายคนทำงานได้ดีขึ้นกว่าเดิมมาก การประสานงานของทีมการเชื่อมต่อที่หลากหลาย มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การจัดการความรู้เป็นกระบวนการจัดการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้เพิ่มคุณค่าให้แก่องค์กรและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องไม่เกิดปัญหาเดิมแบบซ้ำ ๆ (Elrehail, (2018) องค์กรต่าง ๆ จึงให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้การแบ่งปันความรู้ในความรู้เชิงประจักษ์และความรู้ฝังแน่น (Explicit knowledge and Tacit knowledge) สอดคล้องกับแนวคิดของ Asrar (2016) ที่ค้นพบว่าการจัดการความรู้เกี่ยวข้องการถ่ายทอดความรู้เพื่อไม่ให้ความรู้หายไป การแบ่งปันความรู้เพื่อเป็นการเร่งการสร้างความรู้ใหม่และมีการค้นหานวัตกรรมการจัดการความรู้แบบใหม่เพิ่มเติมตลอดมา สอดคล้องกับแนวคิดของ (sun, 2011) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ของผู้ประกอบการเอสเอ็มอีภายใต้กลยุทธ์นวัตกรรมแบบเปิด ที่ค้นพบว่าการจัดการความรู้ถือเป็นการจัดการความเสี่ยงอย่างหนึ่งที่ช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ นอกจากนั้น (Farooq, 2017) ได้ค้นพบว่าการจัดการความรู้ยังเป็นระบบตั้งแต่การค้นพบ นำไปใช้ แบ่งปันและจัดเก็บไว้ในหน่วยความจำองค์กร จะเพิ่มประสิทธิภาพให้แก่องค์กรเช่นเดียวกันกับ (Lipa, Donnell, Green, 2020) ที่ให้ความหมายของการจัดการความรู้ไว้ว่าเป็นการจัดการความเสี่ยงอย่างหนึ่ง ความเสี่ยงที่องค์กรจะไม่ได้ใช้สิ่งที่ดีที่สุด สิ่งที่เหมาะสมที่สุด และเป็นสิ่งที่รับรู้ได้ นำไปใช้เชิงรุกเพื่อคาดการณ์ความเสี่ยงได้ดียิ่งขึ้น นวัตกรรม (Innovation) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีก็มีความสำคัญในการสร้างนวัตกรรม โดยผู้ประกอบการวิชาชีพที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมได้นั้นจำเป็นต้องมีความสามารถเชิงนวัตกรรม (Innovation Capability) เพราะเป็นเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาวะผู้นำจัดการให้มีความร่วมมือและจัดการความรู้ให้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในทุก ๆ ด้าน ความสามารถเชิงนวัตกรรมนั้นส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร นักวิชาการ (Saunila, 2019)

ระบุว่าความสามารถเชิงนวัตกรรมเป็นแนวความคิดหรือแนวทางในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือความรู้ใหม่ ๆ ที่มีคุณค่าและรวมถึงความสามารถในการเปลี่ยนความรู้และแนวคิดนั้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ กระบวนการและระบบใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร แก่ตนเองรวมไปถึงผู้ที่มีส่วนได้เสียทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของ (Bogers, Chesbrough, Heaton, 2019) ที่เห็นว่ากลยุทธ์การจัดการโดยใช้นวัตกรรมแบบเปิดเป็นความจำเป็นในการจัดระเบียบนวัตกรรมเพื่อเร่งการพัฒนาวัตกรรมและให้มีการนำไปใช้อย่างกว้างขวาง อันจะส่งผลสะท้อนกลับถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เช่นเดียวกับแนวคิดของ (Elrehail, 2018) ที่เห็นว่านวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับภาวะผู้นำและการแบ่งปันความรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Lapshun, 2020) ที่ทำการวิจัยเรื่ององค์การประสิทธิภาพสูงและความสำเร็จองค์กรในสิงคโปร์และได้พบว่า การมีนวัตกรรมกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในด้านสภาพแวดล้อม ความไว้วางใจ ความปลอดภัยจะส่งผลให้มีความมุ่งมั่นที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมได้ในที่สุด จากการทบทวนวรรณกรรมได้ทำให้ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมติฐานได้ว่า

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการจัดการความรู้

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความร่วมมือ

สมมติฐานการวิจัยที่ 3 ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

สมมติฐานการวิจัยที่ 4 ความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการจัดการความรู้

สมมติฐานการวิจัยที่ 5 ความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

สมมติฐานการวิจัยที่ 6 การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

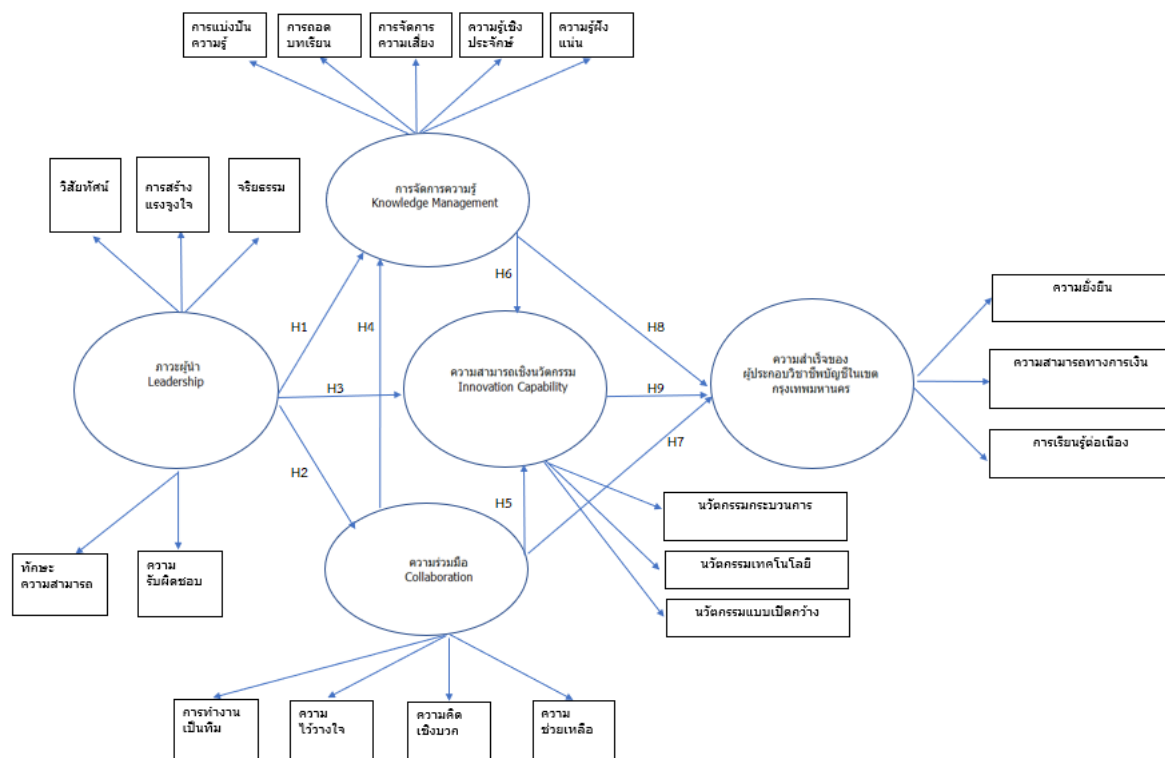
สมมติฐานการวิจัยที่ 7 ความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 8 การจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัยที่ 9 ความสามารถเชิงนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

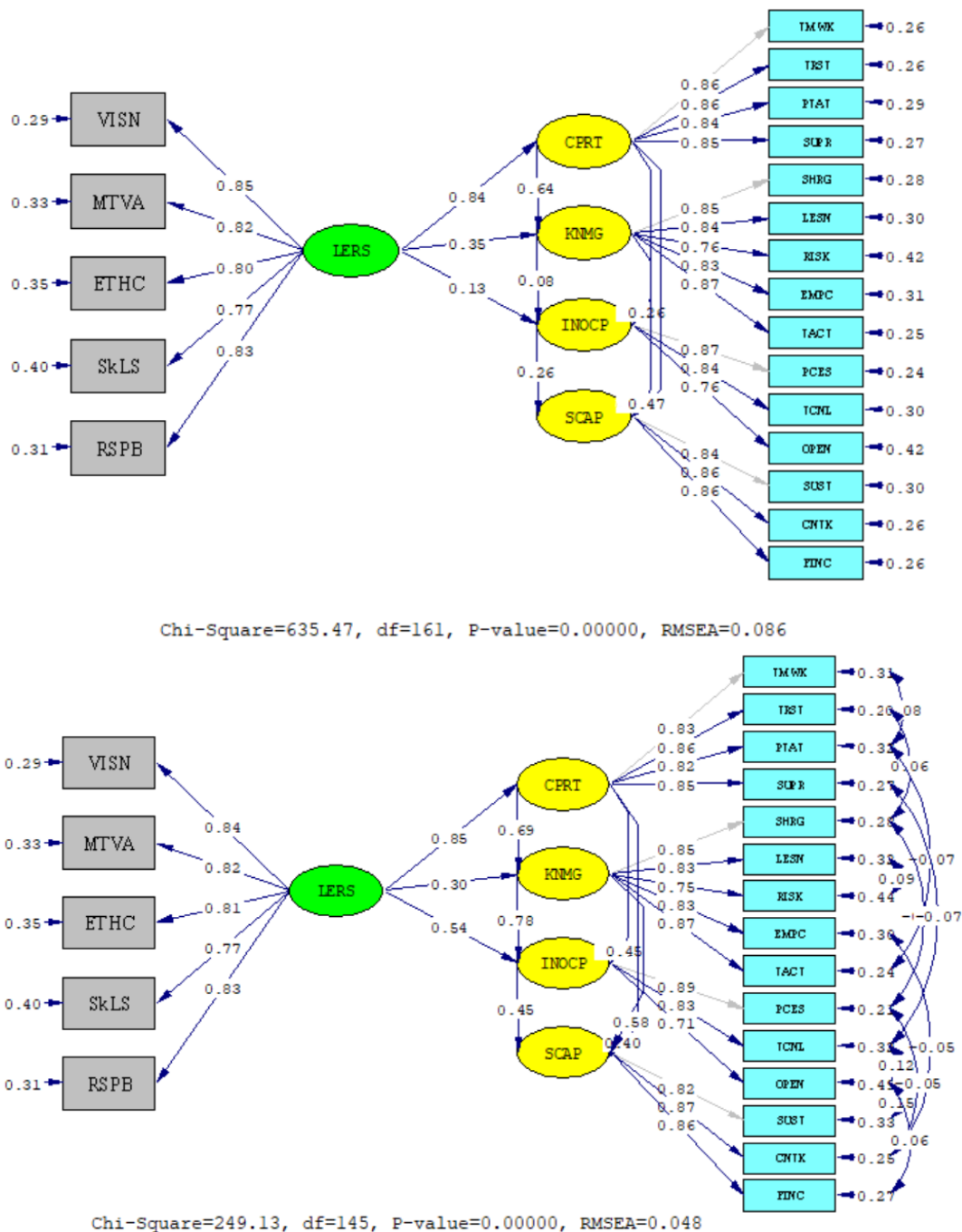
วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัยคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือผู้ทำบัญชีรวมจำนวน 48,236 ราย (สภาวิชาชีพบัญชี, 2566) กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครเป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพบัญชีและปฏิบัติหน้าที่ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือผู้ทำบัญชีจำนวน 400 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการประมาณค่าจากตัวแปรสังเกตได้ (observation variable) ในสัดส่วน 1 ต่อ 20 และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณดำเนินการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิจากเครื่องมือโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (structural equation modeling: SEM) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารองค์กร 5 คน นักวิชาการด้านบัญชี 3 คน มีตำแหน่งทางวิชาการ และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจำนวน 17 คน รวมเป็น 25 คน ซึ่งเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพบัญชีโดยทำงานในตำแหน่งผู้ทำบัญชี ในบริษัทขนาดใหญ่ หรือเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในบริษัทขนาดใหญ่ มีความโดดเด่นตรงตามประเด็นการวิจัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างปกติ (Intensity Sampling) โดยใช้วิธีการแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึกก็เพื่อหาข้อมูลเชิงคุณภาพมาสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณ เรียบเรียง เพื่อใช้อธิบายผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณให้มีความละเอียดลุ่มลึกมีเหตุผลมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความกลมกลืนของแบบจำลองตามสมมุติฐาน (Hypothesis Model) กับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป LISREL จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตัวแบบสมการโครงสร้างทำให้ได้รูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบโครงสร้างก่อนการปรับปรุงและหลังปรับปรุงใหม่มีลักษณะดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ภาพการวิเคราะห์ตัวแบบการวัด (Structural Model) ก่อน (บน) และหลังปรับปรุงแล้ว (ล่าง)

โดยค่าความกลมกลืนที่ได้หลังการปรับปรุงโมเดลแล้วประกอบไปด้วย $\chi^2 = 249.13$ df = 145 p-value = .00000, $\chi^2 / df = 1.71$, RMSEA = .048, RMR = .013, SRMR = .025, CFI = .99, GFI = .93, AGFI = .91, CN = 221.72 จากค่าดัชนีความกลมกลืนดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า แบบจำลองสมการ

โครงสร้างที่ดำเนินการปรับแก้ (Adjust Model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และการประมาณค่าพารามิเตอร์ในแบบจำลองดังกล่าวจึงเป็นที่ยอมรับได้ แสดงผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ของสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลโดยรวม

ตัวแปรตาม	R ²	อิทธิพล	ตัวแปรต้น			
			ความร่วมมือ (CPRT)	การจัดการความรู้ (KNMG)	ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP)	ภาวะผู้นำ (LERS)
ความร่วมมือ (CPRT)	.72	DE	-	-	-	.85*(16.55)
		IE	-	-	-	-
		TE	-	-	-	.85*(16.55)
การจัดการความรู้ (KNMG)	.93	DE	.69*(10.30)	-	-	.30*(4.99)
		IE	-	-	-	.59*(9.60)
		TE	.69*(10.30)	-	-	.89*(18.01)
ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP)	.96	DE	.45*(10.41)	.78*(5.56)	-	.54*(9.58)
		IE	.42*(4.71)	-	-	.33*(10.51)
		TE	.87*(7.84)	.78*(5.56)	-	.87*(18.62)
ความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (SCAP)	.96	DE	.40*(6.30)	.58*(7.60)	.45*(5.02)	-
		IE	.42*(6.31)	.27*(3.71)	-	.83*(16.00)
		TE	.82*(6.57)	.85*(4.93)	.45*(5.02)	.83*(16.00)

$\chi^2 = 249.13$ df = 145 p-value = .00000 , $\chi^2 / df = 1.71$, RMSEA = .048, RMR = .013, SRMR = .025, CFI = .99, GFI = .93, AGFI = .91, CN = 221.72

จากตารางที่ 1 จากการวิเคราะห์พบว่าแบบจำลองสมการโครงสร้างอิทธิพลของภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถทางด้านนวัตกรรมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ดำเนินการปรับแก้ (Adjust Model) มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งพิจารณาจากดัชนีความกลมกลืน (Fit Index) ดังนี้ $\chi^2 = 249.13$ df = 145 p-value = .00000 , $\chi^2 / df = 1.71$, RMSEA = .048, RMR = .013, SRMR = .025, CFI = .99, GFI = .93, AGFI = .91, CN = 221.72 และสามารถอธิบายตามข้อสมมุติฐานทั้ง 9 ข้อ ได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำ (LERS) มีอิทธิพลทางตรงต่อ การจัดการความรู้ (KNMG) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .30*(4.99) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตาม สมมุติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการจัดการความรู้
2. ภาวะผู้นำ (LERS) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความร่วมมือ (CPRT) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .85*(16.55) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตาม สมมุติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความร่วมมือ
3. ภาวะผู้นำ (LERS) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .54*(9.58) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตาม สมมุติฐานข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

4. ความร่วมมือ (CPRT) มีอิทธิพลทางตรงต่อ การจัดการความรู้ (KNMG) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.69*(10.30)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 4 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรการจัดการความรู้

5. ความร่วมมือ (CPRT) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.45*(10.41)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 5 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

6. การจัดการความรู้ (KNMG) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.78*(5.56)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 6 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรการจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรม

7. ความร่วมมือ (CPRT) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (SCAP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.40*(6.30)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 7 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรความร่วมมือมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

8. การจัดการความรู้ (KNMG) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (SCAP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.58*(7.60)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 8 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรการจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

9. ความสามารถเชิงนวัตกรรม (INOCP) มีอิทธิพลทางตรงต่อ ความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (SCAP) ที่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ $.45*(5.02)$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $.05$ เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 9 ที่กำหนดไว้ว่า ตัวแปรความสามารถเชิงนวัตกรรมมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่าความร่วมมือ การจัดการความรู้ ความสามารถเชิงนวัตกรรมสามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ร้อยละ 96

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ พบว่าสถานการณ์ปัจจุบันของภาวะผู้นำ การจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถเชิงนวัตกรรมและความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทั้งหมดบ่งบอกถึงความสำคัญว่าตัวแปรเหล่านี้มีความสำคัญที่จะต้องทำการศึกษา พัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผลการวิจัยที่พบว่าข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้มีอิทธิพลทางตรงต่อกันเป็นไปตามข้อสมมติฐานทุกข้อ สิ่งที่พบนี้ย่อมบ่งบอกได้ว่าการที่ภาวะผู้นำส่งผลต่อการจัดการความรู้ ความร่วมมือ ความสามารถเชิงนวัตกรรม และความร่วมมือ การจัดการความรู้ ความสามารถเชิงนวัตกรรมสามารถร่วมกันทำนายความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ จะเป็นหลักการสำคัญที่ใช้พัฒนาแบบจำลองความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครควรมุ่งเน้นการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำเพื่อให้เกิดความร่วมมือ การจัดการความรู้และความสามารถเชิงนวัตกรรม เพื่อใช้พัฒนาการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ผลงานได้รับการยอมรับมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ใช้ข้อมูลทางการเงิน สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาขององค์กรทางวิชาชีพบัญชีและ

ตัวผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเอง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2. หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรทางวิชาชีพบัญชีต้องร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างความสำเร็จให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้มีจำนวนมากขึ้นอย่างมีคุณภาพ โดยเฉพาะการสร้างผู้สอบบัญชีในตลาดทุน ที่ยังมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับจำนวนบริษัทจดทะเบียน โดยอาจจะจัดการอบรม ประชุมสัมมนา สร้างการรับรู้ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีว่า ความร่วมมือในการจัดการความรู้และนวัตกรรมนั้นอาจช่วยพัฒนาคุณภาพวิชาชีพงานบัญชี สร้างความเชื่อมั่นในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

3. ควรทำการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการเพิ่มแขนงวิชาชีพบัญชีที่มีกฎหมายรองรับให้ชัดเจนและให้มีตลาดรองรับให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความน่าสนใจของวิชาชีพบัญชี เพื่อดึงดูดให้มีผู้สนใจเข้ามาสู่แวดวงวิชาชีพบัญชีอย่างมีคุณภาพ มีการทำงานที่หลากหลาย จะช่วยสร้างความยั่งยืนในวิชาชีพบัญชีซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

เอกสารอ้างอิง

- แจ่มจันทร์ คล้ายวงษ์ และ บัณฑิต ผังนิรันดร์. (2563). อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรม องค์กรและการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อผลการดำเนินงานโรงพยาบาลเอกชนในประเทศไทย. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 5(4), 127-144.
- ศิริลักษณ์ คัมภีรานนท์ และ อัญชญา ณ ระนองม. (2563). ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 31(1), 1-16.
- Adams, C. A., & Larrinaga, C. (2019). Progress: Engaging with organisations in pursuit of improved sustainability accounting and performance. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 32(8), 2367-2394.
- Ahmed, M., Nurhizam, S. M. S., & Hasan, M. K. (2017). Success factors affecting the healthcare professions to utilize cloud computing services. *Asia-Pacific Journal of Information Technology and Multimedia*, 6(2), 31-42.
- Bogers, M., Chesbrough, H., Heaton, S., & Teece, D. J. (2019). Strategic management of open innovation: A dynamic capabilities perspective. *California Management Review*, 62(1), 77-94.
- Cooper, T., & Downer, P. (2012). Stakeholders, strategic planning and critical success factors in professional accounting organizations. *Journal of Leadership, Accountability and Ethics*, 9(4), 82-98.
- Elrehail, H. (2018). The relationship among leadership, innovation and knowledge sharing: A guidance for analysis. *Data in Brief*, 19, 128-133.
- Ghasemzadeh, P., Nazari, J. A., Farzaneh, M., & Mehralian, G. (2019). Moderating role of innovation culture in the relationship between organizational learning and innovation performance. *The Learning Organization*, 26(3), 289-303.
- Kianto, A., Vanhala, M., & Heilmann, P. (2015). The impact of knowledge management on job satisfaction. *Journal of Knowledge Management*, 20(4), 621-636.
- Megheirkouni, M. (2018). Self-leadership strategies and career success: Insight on sports organizations. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 8(4), 393-409.

- Saputra, F. (2021). Leadership, communication, and work motivation in determining the success of professional organizations. *Journal of Low Politic and Humanities*, 1(2), 59-70.
- Winston, B., & Fields, D. (2015). Seeking and measuring the essential behaviors of servant leadership. *Leadership & Organization Development Journal*, 36(4), 413-434.